

De veroordeelde geuzen van Poperinge.

Welke Calvinisten er in Poperinge veroordeeld werden door de raad van beroerten, weten we enerzijds door de publicatie van de lijst van de veroordeelden 1567 - 1573 door de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis en anderzijds door het artikel van de hand van J.H. Bekouw; met als titel: De emigratie uit Belle, Poperinghen en Hondshoeten tijdens de Spaanse Overheersing, in het Jaarboek van het centraal bureau voor genealogie – Deel VIII 's Gravenhage 1954.

Uit de lijst van de veroordeelden hebben we de Poperingenaars gehaald met hun nummer die ze binnen deze lijst kregen. Diegenen zonder nummer komen uit de documenten van Bekouw.

	Annoot Gillis – verbannen		
251	Arnout Jacques	252	Echtgenote
270	Ayeul Jehan	271	Echtgenote
312	Baelde Clais	313	Echtgenote
439	Beau le jeune - Jehan		Echtgenote Jaene Quicq
	Bondel Franchois – verbannen		E. Marguerite van Oostleene – verbannen
599	Borry Arnout – verbannen		
608	Berthien Dierick	609	Echtgenote
627	Beuckaert Mathieu		
798	Bonharynck Jacques		
975	Broeders Jehan – terechtgesteld		
1131	Caex Jossyne	11472	e. Jehan Westbrouck
1151	Calfoen Pieter		
1188	Canin Jacques – verbannen		
1203	Caproen Gillis		e. Marie
1238	Carpentier Guillaume		
1324	Cauchie Joos- verbannen		e. Marie – verbannen
1557	Cloribus Augustyn – verbannen		e. Jehenne
2070	Debanck Jehan		e. Jaene
2243	DeBuckere Erasmus – verbannen		
2244	DeBuckere Jooris – Verbannen		
2251	De Buterdrooghere Jehan – of Jehan Dicke - verbannen		
2320	DeCock Boudewyn- verbannen		e. Jooris Sandryne
2366	Deconynck Caerle – verbannen		
2386	De Corte Andries - verbannen		e. Francyne
2478	De Ein Philips		
2578	DeHaene Lauwreins		e. Magdalene
2680	DeHusere Jehan fil. Jacques		
2716	DeKeisere Jan filius Gillis		e. Jehanne
2741	DeLabeau Jehan – verbannen		echtgenote
2743	DeLabeau Michiel - verbannen		echtgenote
3119	Demoor Lauwereyns – Verbannen		
3289	Dequeecker Pieter		
3312	Dereckemaekere Jehan –		

	verbannen		
3478	Deschrievere Pieter		
3661	DeVatendrooghere Jehan		
3772	Dewaele Pieter		Echtgenote
4018	Dobbele Christiaen - verbannen		
4019	Dobbele Guillaume – verbannen		Echtgenote
4168	Defeyn Philippe		
4256	Ducqueme Jehan		Echtgenote
4351	Ellieul Jehan – verbannen		Echtgenote
4476	Fassay Hans		
4845	Gheeraert Daniel		e. Decorte Jacqueline
4999	Godduyt Janekin filius Jehan		
	Godduyt Jehan – verbannen		Dochter Jehenne – verbannen
5005	Godschalck Daniel		
5006	Godschalck Guillaume		
5023	Goetaert Jehanne filia Jehan		e. Janssone Heyninck
5093	Grieten Jacques – verbannen		
5270	Hazebaert jacquelne		e. Jan Vander Haghe
5960	Aert janszone		
6056	Janszone Jehan – terechtgesteld		
6286	Jooris Vincent - verbannen		Echtgenote
6566	Jehan Lauren		e. Lauwers Crespin
6578	Laurin Maillart - verbannen		
7018	Liebaert Christiaen		
7019	Liebaert Dierick – verbannen		
7020	Liebaert Jehan		
7025	Liebaert Thomas		
7112	Looy Jaques – verbannen		
7250	Maey Francois – verbannen		
7300	Man Franchois		Echtgenote
7533	Mentin Jacques		Echtgenote
	Metsu Christiaen – verbannen		
7641	Milleam Joos – verbannen		Echtgenote – verbannen
7657	Moenaert Gillis		
7895	Ogier Christiaen – geëxecuteerd		
7966	Oudegheerste Jacques – verbannen		
8037	Peterssone Jacques		
8050	Pauwels jan		
8196	Pierre, een wael van Ryssel		Echtgenote
8769	Rondeel Francois- verbannen	11220	e. Vanoostleene Marguerite - verbannen
8883	Ryckewaert Henrie		e. Serjanszone Jehan
	SchaepshoofPieter – verbannen		
9692	Tavernier Hans		
9933	Tryoen Jacques filius Robert		
10028	Valleboudt Maiart		
	Jaques van Ackere		
10090	Van Bambecque Nicolays –		

	terechtgesteld		
10315	Vandenberghe Legier – verbannen		
10407	Vanden Ghoostene Margriete		e. Rondeel Francois
10449	Vandenmaerle Maliaert – verbannen		e. Rosseels Loyze
10590	Vanderhaghe Jan		e. Haebaert jacqueline
10706	Vandervaele Augustyn – verbannen		
10727	Vanderzoole Clays		Echtgenote
10729	Vanderzoole Jehan – verbannen		
11018	Meester Vanhoucke Joris – verbannen		
11188	Van Nieuwenhuus jacques		
11219	Vanoosten Jacques		Echtgenote
11318	VanRyssele Pieter		Echtgenote
11603	Vermeesch Gillis		
121147	Zannekin Adriaen – terechtgesteld		

In het artikel van Bekouw gaat deze verder in op deze veroordelingen aan de hand van de stukken die hij in de Archives du Nord te Rijssel gevonden heeft. Deze stukken behelzen telkens een stukje motivatie en een opsomming van de aangeslagen goederen.

Het eerste stuk (B. 7017) betreft **Jehan vander Zoole, meester Joris van Houcke, Laurens de Moor, Augustin vander Vale, Josse Cauchie et Dierick Liebaert**. Deze worden inwoners van de parochie van Poperinge in Vlaanderen genoemd. Ze waren in eerste instantie door de Raad van Beroerte opgeroepen om daar te verschijnen, wat ze niet gedaan hebben, en worden dan nu veroordeeld.

Jehan vander Zoole, meester Joris van Houcke et Laurens de Moor worden er van beschuldigd bekend te staan als leden van de ‘consistorie’ of de ouderlingen en als de voornaamste bevorderaars van de Calvinistische preken waarbij zij regelmatig aanwezig waren.

Jehan vander Zoole heeft, zoals blijkt uit zijn eigen bekentenis een ‘angelot’, een oud Frans muntstuk bijgedragen tot de bouw van de geuzentempel en hij schonk twee ponden groten om de vrijheid van Godsdienst van Zijne Majesteit te verkrijgen. Dit laatste was een initiatief van Pieter Dathen, die zo dacht deze godsdienstvrijheid te kunnen afkopen.

Dierick Liebaert stond ook bekend als notoir aanhanger van deze religie en hij begeleidde gewapend de predikanten. Daarbij stond hij bekend als kerkbreker en beeldstormer.

Augustin vander Vaele en Josse of Joos Cauchie hingen in het openbaar de nieuwe religie aan, waarbij Augustin nog eens zijn vrouw getrouwd had gedurende een dergelijk hagepreek.

De uitspraak van deze beslagname was gedateerd op de 8ste januari 1568.

B 7025

Van Loys Makeblyde kreeg men de som van 84 ponden parisis, opbrengst van de verkoop van de meubelen van **Adriaan Zannekin** die terechtgesteld was.

In de marge werd er geschreven dat men daarnaast nog een som van 500 ponden verkregen had door de verkoop van 100 stukken leder uit de huidevetterij.

Meester Pieter Broeders kocht de goederen van **Jehan Broeders** die geëxecuteerd was, voor de prijs van 266 ponden parisis.

De weduwe van Nicolas de Pours kocht voor de som van 85 ponden parisis de goederen van **Jehan Janszone**, ook geëxecuteerd.

Gregorius Cloribus kocht dan weer voor 113 ponden de meubelen van **Nicolas van Bambeke**, geëxecuteerd.

De weduwe van **Jacques Caron** kocht voor 16 ponden de meubels van haar man.

De vrouw van meester **Joris van Houcke**, de chirurgijn die op de 14de juli 1562 te Poperinge aangesteld was tot verpleging van de armen, kocht zijn meubelen voor 50 ponden. Joris van Houcke zelf was verbannen.

Guislain Moenart kocht voor 66 ponden de helft van de meubelen van **Theodore of Dierick Liebaert** die verbannen was. De andere helft bleef aan de vrouw van Dierick, als 'alimentatie'.

Buslart de Saint Pol kocht voor 44 ponden de meubels van **Laureins de Moor**, die verbannen was.

De vrouw van **Jehan vander Zole** kocht haar eigen meubelen terug voor de som van 23 ponden, omwille van het feit dat haar man verbannen was.

Pieter vander Vale kocht voor 32 ponden de meubels van **Augustin van der Vale** die verbannen was.

Dan hebben we Laurens Pilgrem die 93 ponden betaalde voor de goederen van **Chretien Ogier**, die geëxecuteerd was. Aan de vrouw van Ogier werd de helft van de meubelen als alimentatie gelaten.

Dan hebben we de vrouw van **Kaerle de Conynck**, die verbannen was, zij koopt voor 105 ponden de helft van haar meubelen terug.

Gadifer Wyts en Jehan van Bethleem betalen 940 ponden voor de meubelen van **Jehan de Reckemakere**, die verbannen werd. Ook hier werd de helft van de meubelen aan de vrouw van de banneling gelaten.

De vrouw van **Mailliart Lauwerins**, die verbannen was, betaalde 36 ponden parisis om haar meubels terug te kopen.

De meubels van **Christiaen Metsu**, die ook al verbannen werd, werden openbaar verkocht op de 17de mei 1568 voor de som van 351 ponden 4 schellingen 5 deniers parisis. Daarvan diende dan nog het salaris van Jehan van Bethleem, de klerk van de verkopeningen afgetrokken te worden zodat er 351 pond en nog wat overbleef.

Augustin de Baerdemakere kocht de helft van de meubels van **Christiaen Liebaert** voor 47 ponden. De andere helft bleef aan Christiaens vrouw.

De vrouw van **Arnould Borry**, die verbannen werd, betaalde 48 ponden voor haar meubels.

Adriaen van Loucques betaalde 20 ponden voor de meubels van de verbannen **Franchois Bondel**.

Abel vanden Ameele kocht dan weer de goederen van **Erasmus de Buckere** en dit voor de som van 210 ponden. De ontvanger verklaarde dat de vrouw van Erasmus haar huis verlaten had en hij alle resterende goederen had aangeslagen. Deze werden geschat op 342 ponden. Daarbij was het graan dat nog op he veld stond bijgerekend net zoals de hop.

De vrouw van de verbannen **Jacques Grietten**, kocht haar meubels voor 11 ponden.

Estienne Canin kocht de meubels van **Jacques Loy** die verbannen was voor 31 pond.

Christoffel Kerne kocht voor 173 pond de goederen van de verbannen **Christiaen Dobbele**.

Nicaise de Buckere kocht voor 24 pond de goederen van verbannen **Joris de Buckere**.

Pieter Ayeul koopt de meubels van **Jehan Elieul** die verbannen werd, voor de som van 24 pond parisis.

De meubels van **Leghier van Berghe** die verbannen werd, werden publiek verkocht voor de som van 48 ponden.

De openbare verkoop van de meubels van **Jacques Canin** bracht 50 ponden op.

De meubels van **Maillard van Marle**, verbannen, brachten 15 pond op.

De meubelen van **Andries de Corte**, verbannen, brachten 82 pond op.

Deze van **Michiel de Labeau**, verbannen werden op de 5de mei 1567 verkocht voor de som van 115 pond.

De meubels van **Jehan de Bueterdroogre**, verbannen, werden verkocht op de 14de mei 1567 en bracht 24 pond op.

Deze van **Franchois May**, verbannen, werden verkocht op de 26ste mei 1567 en bracht 65 pond op.

De meubels van **Boudewijn de Cocq**, verbannen werden verkocht op de 24ste mei 1567 en brachten 79 pond op.

De meubels van **Jehan de Labeau** werden verkocht op de 27ste mei 1567 en bracht 35 pond op.

De meubels van **Jehan vander Zole**, verbannen werden verkocht op de 23ste mei 1567 en brachten 56 pond op.

De meubels van **Jacques Oudegherste**, verbannen werden verkocht op de 5de december 1567 en brachten 340 pond op.

De ontvanger verklaart dat **Jacques van Ackere**, timmerman en werkman, die op de parochie van Poperinghe woonde, stierf zonder biecht of communie en alzo begraven werd. Zijn goederen werden geïnventariseerd door de baljuw van Poperinge. De waarde van zijn goederen werd geschat door de beëdigde schatters op 230 pond 8 schellingen parisis.

*Een andere invalshoek wordt ons gegeven door het document uit Archives du Nord – B 7027. Hierbij wordt de **verhuring van de woningen van de bannelingen** behandeld.*

Jacqueline, de weduwe van **Jehan de Voghelaere**, betaalde 72 pond parisis voor de huur van een woning en erf, liggende in de Gasthuisstraat die eigendom was van **Arnoul Borry**, banneling. Deze had nog een tweede huis in de Casselstraat waarvoor Nicolas Soye 36 pond huur voor de helft ervan betaalde. De vrouw van Arnoult Borry had nog een ander huis in huur, gelegen in het Bogaertstraatje.

Daarnaast was Borry nog eigenaar van 6 huisekens op drie gemet grond met nog eens 16 gemet land in de Eekhoek langs de Werfstraat.

Jacques May betaalde 42 pond voor de huur van een woning en erf gelegen langs de Yperstraat, eigendom van **Josse Milicam en zijn vrouw**, die verbannen waren.

Victor Basin betaalde 16 pond voor een tweewoonst gelegen in de Elsenbruggestraat dat eigendom was van de verbannen **Boudewijn Decoq en Vincent Jooris**, bannelingen.

Pieter van der Marle betaalde 66 pond huur voor een woning in de Ieperstraat eigendom van **Jacques Oudegherste**, verbannen.

Adriaen van Poucques betaalde 18 pond huur voor een huis in de Casselstraat, eigendom geweest van **Franchois Rondel en zijn vrouw**, die verbannen waren.

Jan Pillard betaalde 27 pond voor het huis van Jacques Canin, gelegen op de Oude Markt.

Franchois Rondel had daar naast nog twee woningen op de O.L. Vrouwparochie die openbaar verhuurd werden voor 16 pond parisis.

Sandryne de weduwe van Daniel Canin betaalde 18 pond parisis 15 schellingen voor de huur van een stuk grond van 3 vierendelen groot, eigendom van **Jacques Canin**.

Jacques Devos huurde het huis van de banneling **Jacques Grietten** gelegen op de Nieuwe Markt.

Karel van Wareghem huurde een ander huis van Grietten gelegen in de Gasthuisstraat.

Roland Haghebaert betaalde 29 pond voor de huur van een huis in de Gasthuisstraat, eigendom van **Jacques Loy**.

Guillaume Bartelooz huurde een huis in de Gasthuisstraat van de bannelingen **Maillard Vander Marle en Loyze Rosseels**, zijn vrouw.

Willem de Reckemakere betaalde 41 pond huur voor het huis van de banneling **Estienne Canin**, gelegen op de Nieuwe Markt.

Jacques de Labeau betaalde 9 pond voor de helft van een huis en erf gelegen aan de Meessenstraat, waar de banneling **Gilles Annoot** woonde.

Anthoine maes betaalde 10 pond voor een huis gelegen aan **de Kruisweg**, op de grond van Augustin Vloribus, eigendom van **Jehan de Labeau**.

Passchier de Bacq huurde een huis op de Nieuwe Markt, eigendom van **Michiel de Labeau**.

Meester Jan Mazeman huurde voor de som van 36 pond een huis in de Vlamingstraat, waarvan de helft eigendom was van de banneling **Augustin Cloribus**.

Gillis Coolen betaalde 24 pond voor de huur van de helft van een huis – ung lieu mannoir – of een klein kasteeltje – gelegen tegenover het Vroonhof, toebehorende aan **Jehenne, de dochter van Jehan Godduit**, verbannen.

Gillis Coppin betaalde dan weer omdat zijn huis op grond van Jehenne stond in het **Streckstraatje**.

Nicaise van Peerboom betaalt de som van 4 pond voor de huur van een huisje met een hoppeveld, liggende op de hoek van de Crombeekstrate, ook al eigendom van Jehenne.

Net zoals het een 'lieu mannoir' liggende in **de Papestraat** die voor de helft gehuurd werd door Jaene Sbroen.

Franchois Christiaen betaalde 2 pond voor de helft van een grond waarop het huisje stond van **Franchois en Jehan Godduit**, eigendom van Jehenne.

Jehan van Houcke huurde voor 50 pond het huis in de Gasthuusstraat op het erf van de weduwe Guillaume Scroolynck eigendom van **Jehan vander Zoole**, banneling.

Aan dezelfde Jehan Vander Zole behoorde het leven alng an de vrouw van Jehan van Westbroucq, de helft van een woning genoemd **de Potterstede**, gelegen op de Werf, tegen de Coestraat en de grond van Gillis Pierrin en omdat **Pieter Roevroy**, de huidige eigenaar op de vlucht is, wordt dit hier genoteerd voor memorie.

Willem Vergheys betaalde de som van 26 pond huur van een huis in de Ieperstraat – aan de oostkant – toebehoord hebbende **Laurens de Moor**, banneling.

De weduwe van de geëxecuteerde Chrastiaen Ogier, betaalde 14 pond voor de huur van een huis op de Overdam.

Pieter Heindricx betaalde 24 pond voor de huur van een huis met drie vierendeel preter 15 roeden land gelegen in de **Peselhouck op de Coppernolstraat** toebehorende **Maillard Lauwerin**, banneling.

De vrouw van Jehan de Reckemakere betaalde 30 pond voor de huur van een woning gelegen in de Gasthuusstraat op het erf van de weduwe van Robert van Bethleem, eigendom geweest van **Jehan de Reckemakere**. Lievin Bollaert huurde een huis in de Ieperstraat, eigendom van de zelfde Jehan de Reckemakere.

De vrouw van **Kaerle de Cueninck** huurde haar eigne huis gelegen in de Papestraat.

Devrouw vvan **Jehan Dicke genoemd de Bueterdrooghere** betaalde 15 pond voor haar huis in de Noordstraat.

De vrouw van meester **Joris van Houcke** betaalde 24 pond voor de huur van haar huis gelegen op de Nieuwe Markt – aan de westkant.

Pieter de Roode huurde het huis van de banneling **Augustin Vander Vaele** gelegen in de Gasthuusstraat.

De vrouw van **Dierick Liebaert** betaalt xlviii ponden parisis huur voor haar huis – genoemd 'L'Esquier' of **het Schild** - gelegen in de Ieperstraat, dat aan de verbannen Dierick toebehoorde.

Gheleyn Cauchy betaalde 18 pond voor de huur van een huis gelegen op **de Vyverachtere**, dat toebehoorde aan de verbannen **Josse en Marie Cauchie**.

Rober van Belle betaalde 72 pond voor de huur van een woning gelegen in de Ieperstraat die aan de geëxecuteerde **Jehan Broeders** had toebehoord.

Daniel Bernard, die met de weduwe van Jehan Janszone getrouwd was, betaalde 54 pond parisis voor de huur van een woning gelegen in de Leverstraat, aan de oostkant, die aan Jehan had toebehoord.

De weduwe van Jacques Caron, betaalde 12 ponden voor de huur van een woning gelegen op het erf van Ghelein Makeblyde, genoemd **het Twielken** in de Ieperstraat.

Catherine Makeblyde huurde dan weer een huis op de Oude Markt, aan de noordkant dat eigendom van de geëxecuteerde Adriaen Zannekin was geweest.

De weduwe van de Nicolas van Bambeke betaalde 79 pond voor het huis van haar man Nicolas. Daarnaast huurde ze nog 4 huisjes naast de Sint-Janskerk die ook eigendom van Nicolas geweest waren.

Thomas Bastynck huurde voor 12 pond nog een ander huis van Nicolas gelegen in de Pottestraat.

Jacques Lodycq betaalde 36 pond voor een huis gelegen op **de Overdam** op het erf van Andries Vanden Ameele, toebehorende de verbannen **Andries de Corte**.

Jacques Hazaert betaalde 33 pond voor een huis gelegen in de Casselstraat dat aan de verbannen **Willem Dobbele** toebehoord had.

Op het einde van deze rekening staat het volgende:

De ontvanger verklaart dat het tot zijn kennis is gekomen dat Pieter Waels, zekere meubels gelaten heeft in een klein huisje, gelegen op het erf van de Sint-Janskerk, naast het kerkhof,. In dit huisje vond hij een arme man, Henry de Thuaeck, wonen, die over de jaeren 1568, 1569 en 1570, 18 pond parisis betaalde.

Na deze lijst komt er een lijst van de verhuur van gronden en boerderijen. Binnen deze lijst vinden we geen nieuwe namen meer van veroordeelde geuzen.

We halen hieruit nog het volgende:

In de Oosthoek had Jehenne Godduit een stuk bos van drie vierendelen groot, genoemd Tvynckenaerkin.

Adriaen van Poucques dient 51 pond parisis te betalen voor de huur van **een hoppeveld met een keete**, liggende tegenover het Swylandt, 2 gemeten en een vierendeel grond groot, toebehorende aan Franchois Bondel en Maguerite van Oosteleene, zijn vrouw, die verbannen zijn.

Dezelfde dient ook nog eens 20 pond parisis te betalen voor de huur van een ander hoppeveld – hommelhof – van 3 vierendelen groot, gelegen in het **Coestraetkin** en eigendom van dezelfde Bondel.

dezelfde huurt nog een derde hommelhof gelegen op de Werf en toebehorende aan dezelfde Bondel.

Josse Cathelynzoone, genoemd Onghereet, betaalt 60 pond parisis voor de huur van een erf met een herberg, genoemd **'t Roode Pypkin**, gelegen in de parochie van Woesten, die eigendom was van Joris de Buckere.

De weduwe van Loys van Zandtkercke, betaalde 36 pond voor de huur van een boomgaard en hof met enkele kleine huizekes genoemd **'het hoveken'** en zeven vierendelen groot, gelegen langs de Meesenstraat, die eigendom waren van Joris de Buckere.

Jehan de Buckere betaalde 5 pond huur voor een hommelhof bestaande uit een lyne grond gelgen op de Sint Jans parochie en eveneens eigendom van Joris de Buckere.

Dezelfde Joris had nog grond liggen in het Hofland onder de parochie van Westvleteren.

Jehan Vrambault betaalde 60 pond voor de huur van zes gemeten min twee lijnen grond gelegen in de Haeghebaerthouck genoemd **de Brouckers** en toebehoorende aan Adraien Zannekin.

Na de lijst met gronden volgt er nog een lijst van de aangeslagen renten maar hierin krijgen we geen nieuwe namen meer te horen.